

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-76>

УДК 657

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ECONOMIC ESSENCE AND ANALYSIS OF THE DOMESTIC FINANCIAL INVESTMENT MARKET

Новіков Владислав Володимирович
здобувач освітньо-наукового ступеня PhD,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6265-2715>

Novikov Vladyslav
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

У роботі досліджено обсяги іноземних інвестицій які залучаються у вітчизняну економіку через механізм боргових фінансових інструментів, а також фінансових інструментів участі в капіталі. Наведена класифікаційна різниця між фінансовими та нефінансовими інвестиціями, проаналізовано особливості функціонування вітчизняного ринку цінних паперів, досліджено динаміку надходжень, вибуття та залишків іноземних інвестицій у вітчизняній економіці. Досліджено динаміку інвестицій в облігації внутрішньої державної позики, які знаходяться в обігу за номінально-амортизаційною вартістю серед нерезидентів та юридичних осіб резидентів. Проаналізовано тенденції обсягів надходження іноземних інвестицій в національну економіку, їх відтоку та залишки за резиденцією суб'єктів інвестування та галузевою спрямованістю.

Ключові слова: інвестиції, фінансові інвестиції, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, облігації внутрішньої державної позики, фінансові інструменти участі в капіталі, боргові фінансові інструменти, інвестиційний клімат.

The paper examines the dynamics of foreign direct investment volumes attracted to the domestic economy through the mechanism of debt financial instruments, as well as financial instruments of capital participation. The features of the functioning of the domestic securities market are analyzed, the dynamics of receipts, withdrawals and balances of foreign direct investment in the domestic economy for 2002–2023 are studied. The classification difference between financial and non-financial investments is given depending on the investment object, purpose, liquidity, risk and management features. The current investment climate of the domestic economy is studied, the dynamics of investments in domestic government loan bonds that are in circulation at nominal and amortized cost among non-residents and resident legal entities in the period from 2010 to 2023 fiscal years are analyzed. The advantages for investors from investing in domestic government loan bonds in comparison with other securities, including private sector of the economy. Also, the shortcomings of the functioning of the domestic securities market in the context of the slowdown of domestic economic processes due to the prevalence of domestic government bonds over private sector securities in the domestic market are characterized. The dynamics of the distribution of foreign direct investment balances by sectoral orientation of the national economy attracted through financial instruments of equity participation and debt financial instruments are analyzed. The sectors of the national economy with the largest foreign direct investment balances at the end of the corresponding research period and the volume of their receipts from 2019 to 2023 fiscal years are determined. The current status and dynamics of the distribution of attracted foreign direct investments in equity and debt financial instruments of the domestic economy were studied in terms of countries of the world and the total volumes of member states of the European Union, and the countries with the largest amount of foreign direct investment balances at the end of the corresponding reporting year and the volumes of their receipts for the 2019–2023 fiscal years were identified.

Keywords: investment, financial investment, direct investment, portfolio investment, domestic government loan bonds, equity financial instruments, debt financial instruments, investment climate.

Постановка проблеми. Незважаючи на зацікавленість окресленої тематики в наукових колах, в дослідженнях вищенаведених

авторів відсутнє визначення економічної сутності фінансових інвестицій та аналіз тенденцій їх залучення, вибуття та залишок обсягів

фінансових інвестицій в системі національної економіки залучених через механізм боргових фінансових інструментів, а також фінансових інструментів участі в капіталі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання поточного стану фінансових інвестицій в системі національної економіки їх економічну сутність та облікову класифікацію за попередні роки вивчали як вітчизняні, так і закордонні вчені. Так, Carolina Alves досліджувала фіктивність капіталу який утворюється через інвестиції в державні облігації, так як останні не завжди гарантують формування доданої вартості. Aslбек O'tkirov та Behzod Joгауев, акцентують увагу на соціально-економічних пільгах які формують економічну привабливість країни.

Ганзюк С. М. та Драї О. О. досліджують стан фінансової безпеки вітчизняної економіки через призму функціонування ринку фінансових послуг. Житар М. О., Белін В. С., Оліщук О. Г. досліджують переваги та недоліки для національної економіки від залучення інвестицій через механізм випуску облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). Майорова Т. В. акцентує увагу на особливостях функціонування вітчизняного фондового ринку, який спрямований на покриття дефіциту державного бюджету. Боднарюк І. Л. та Мединська Т. В. вивчають позитивні наслідки від інвестування НБУ в ОВДП, що на думку авторів стримує зростання інфляції та забезпечує грошово-кредитну рівновагу. Кисільва І. Ю. та Лебедка В. С. досліджують інвестиційно-кредитну діяльність банків та небанківських установ, виокремивши основні заходи у сфері стимулювання інвестиційного кредитування. Осьмак Д. І. та Кушал І. М. вивчають досвід стимулювання інвестиційної діяльності в розвинутих країнах.

Бондар М. І. підіймає питання проблеми оцінки та обліку фінансових інвестицій які інвестуються у статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю. Бурлан С. А. та Данілова Г. О. запропонували класифікацію фінансових інвестицій на бухгалтерських субрахунках, з подальшою деталізацією на балансі підприємства.

Завданням даного дослідження є виявлення поточного стану макроекономічного середовища в контексті інвестиційної діяльності та аналіз динаміки обсягів надходження, відтоку та залишків фінансових інвестицій в національній економіці залучених через механізм фінансових інструментів участі в капіталі та боргових фінансових інструментів, а також

визначення юрисдикцій із яких надходить найбільше фінансових інвестицій в вітчизняну економічну систему та розподіл обсягів інвестицій за галузями національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічній науці існують різні підходи до класифікації інвестицій залежно від об'єкту та управлінської мети інвестування. Так, Закон України "Про інвестиційну діяльність" передбачає, що "Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект" [14].

Відповідно до пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України "Інвестиції – господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно", інвестиції поділяються на: капітальні, фінансові та реінвестиції [12]. Загальна класифікація інвестицій залежно від спрямованості наведена на рис. 1.

Як результат, за об'єктом інвестування інвестиції класифікуються на фінансові та нефінансові (капітальні (реальні) та інтелектуальні). Фінансові інвестиції відрізняються від інших видів інвестицій тим, що вони стосуються безпосереднього вкладення коштів у фінансові активи, а не в матеріальні чи нематеріальні активи. Основна відмінність фінансових інвестицій від не фінансових наведена в табл. 1.

З розвитком соціально-виробничих відносин людства розвивалась і наука інвестування, змінюючи підходи та практики інвестування. В сучасному законодавстві фінансові інвестиції поділяються на: прями та портфельні. Прямі та портфельні інвестиції відрізняються за: метою інвестування, характером інвестування, рівнем участі в управлінні об'єктом інвестування (активом).

Так, за метою інвестування прями інвестиції спрямовані на розвиток існуючого бізнесу, шляхом збільшення обсягів діяльності, в той час як портфельні інвестиції передбачають отримання фінансового доходу у вигляді дивідендів чи від збільшення вартості акцій. Як наслідок при прямому інвестуванні суб'єкт інвестування приймає активну участь у прийнятті управлінських рішень, впливає на бізнес-процеси підприємства, у той час як при портфельному інвестуванні, суб'єкт інвестування виступає пасивним тримачем фінансових активів та не має безпосереднього впливу на господарську діяльність компанії.

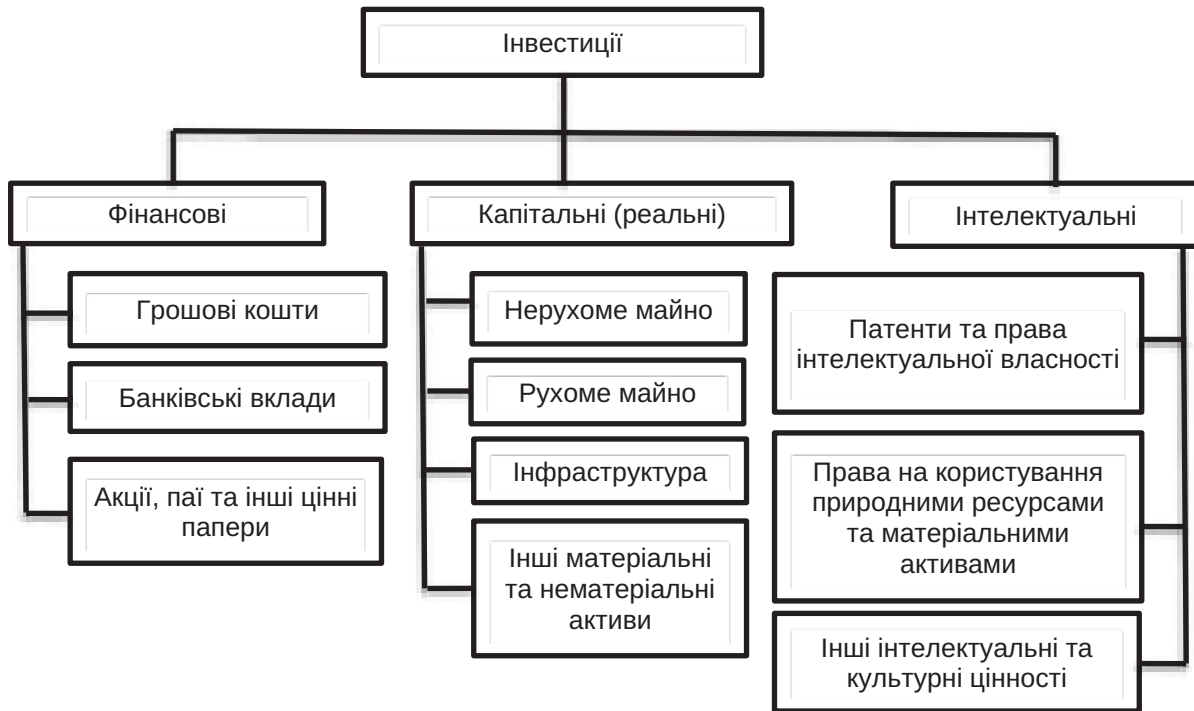

Рис. 1. Класифікація інвестицій залежно від спрямованості

Джерело: розроблено автором на основі [14]

Таблиця 1

Класифікаційна різниця між фінансовими та нефінансовими інвестиціями

Класифікаційна ознака	Фінансові інвестиції	Нефінансові інвестиції
Об'єкт інвестування	Інвестиції у фінансові інструменти фінансових активів (акції, облигації, криптовалюта, деривативи та інші). Ці активи переважно існують в цифровій або документальній формі.	Інвестиції в реальні активи (нерухомість, обладнання, дорогоцінні метали та інші), а також в патенти, освіту або інші нематеріальні цінності.
Мета	Одержати у майбутньому дохід в грошовій формі у вигляді відсотків, дивідендів або через збільшення ринкової вартості інвестицій.	Прямий контроль над активом з метою його використання в господарській діяльності з метою формування доданої вартості або досягнення соціальних чи освітніх цілей (інвестиції в освіту чи мистецтво тощо).
Ліквідність	Мають високу ліквідність, тому їх можна відносно швидко продати або обміняти на гроші.	Мають низьку ліквідність та потребують тривалого проміжку часу для їх реалізації.
Ризики	Мають високий рівень ризику, так як чутливі до ринкових змін, економічних криз, інфляції.	Менш чутливі до ринкових коливань, але можуть бути піддані ризикам через моральний та фізичний знос.
Особливості управління	Мають відносно пасивне (віддалене) керування через брокерів та фондові біржі. Процес управління потребує невелику чисельність персоналу.	Потребують безпосереднього управління зі сторони керуючої системи на всіх рівнях управлінської структури від топ-менеджерів до безпосередніх виконавців (робота з обладнанням, керування транспортними засобами, обслуговування капітальних споруд та інше).

Джерело: розроблено автором на основі [4; 12; 14]

Фактично прямим та портфельним інвестиціям притаманний різний рівень правосуб'єктності, що породжує різний рівень інвестиційних ризиків, який при портфельному інвестуванні може бути диверсифікованим, шляхом розміщення інвестованого капіталу в акціях різних компаній, різних галузей, у той час, як пряме інвестування потребує зосередженості на конкретному суб'єкті підприємницької діяльності. Диференціація ризиків впливає на термін вкладання інвестицій та їх ліквідність. Так, прямі інвестиції переважно мають довгостроковий характер, що формує низький рівень ліквідності, в той час як портфельні інвестиції можуть мати короткостроковий період з високим рівнем ліквідності (акції та облігації які торгуються на біржі).

За суб'єктним складом інвестування, фінансові інвестиції розділяються на: державні, приватні, іноземні та спільні. Для будь-якої країни світу особливо привабливими є іноземні інвестиції. Суми надходжень, вибуття та залишків іноземних інвестицій в Україні за 2002–2023 рр. наведено на рис. 2.

Так, за результатами 2023 фінансового року в національну економіку було залучено прямих інвестицій на суму 4 247 млн. дол. США, в той час як з України було вилучено лише 42 млн. дол. США., що дало можливість сформулювати позитивне сальдо прямих іноземних інвестицій у сумі 4 205 млн. дол. США., що перевищує показники 2022 фінансового року на 575%.

За регіональною ознакою фінансові інвестиції розподіляються на внутрішньодержавні (інвестування всередині країни) та іноземні (розміщені за територією держави). Фінансові інвестиції залучають в економіку через конкретні фінансові інструменти. Одним із механізмів залучення іноземних інвестицій в національну економіку є випуск облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) [16]. Водночас, в науковому колі немає єдиної думки щодо надійності та ефективності функціонування такого механізму [6, с. 71].

Так, Carolina Alves піднімає питання щодо фіктивності такого фінансового капіталу як інвестиції в облігації внутрішньої державної позики, автор наголошує, що подібного роду інвестиції не завжди здатні створювати додану вартість [1, с. 398]. Із думкою автора можна погодитись, так як залучені через механізм ОВДП інвестиції в середині країни можуть використовуватись з метою покриття видаткової частини державного бюджету чи для обслуговування зовнішнього і внутріш-

нього державного боргу, що не передбачає розширеного відтворення для вітчизняних суб'єктів господарювання. Обсяги інвестицій юридичних осіб та нерезидентів залучених в національну економіку через механізм випуску ОВДП, які знаходяться в обігу за номінально-амортизаційною вартістю за 2010–2023 фінансові роки представлено на рис. 3 [11].

Так, за даними рис. 3, з 2015 року спостерігається постійне збільшення обсягів інвестування в ОВДП зі сторони юридичних осіб, обсяг інвестицій збільшився з 11,15 млрд. грн. в 2015 році до 139,23 млрд. грн. в 2023 році., що на кінець 2023-го фінансового року еквівалентно сумі 3,67 млрд. дол. США. В обсягах інвестування нерезидентів спостерігається суттєвий спад з 117,72 млрд. грн. в 2019 році до 85,29 млрд. грн. в 2020 році, а потім з 95,65 млрд. грн. в 2021 році до 43,9 млрд. грн. в 2023 році, що на кінець 2023-го фінансового року еквівалентно сумі 1,16 млрд. дол. США. Різкий відтік іноземних інвестицій з України в 2022 році спостерігається як на рис. 2, так і на рис. 3, що обумовлено початком повномасштабних бойових дій на території країни, що спричинило побоювання іноземних інвесторів та формуванню негативного інвестиційного клімату.

Незважаючи на результативність залучення фінансових інвестицій через використання механізму ОВДП, Ганзюк С. М. та Драй О. О. звертають увагу на необхідності збереження певної пропорції ОВДП у структурі державного боргу країни. Автори акцентують увагу на значному борговому навантаженні на державний бюджет, а також ціновій диспропорції в національній економіці [5, с. 31–32]. Поточна національна економіка має підлаштовуватись під сучасні реалії військової економіки. Так, значне боргове навантаження на державний бюджет стримує розвиток національної економіки та обмежує фінансовий потенціал країни, що робить країну залежною від зовнішньої фінансової допомоги.

Державний бюджет України на 2024 рік перевантажений витратами на обслуговування позик та значним дефіцитом [13]. Окремі кроки зі стимулювання економіки зі сторони Національного банку України, які направлені на зменшення темпів інфляції, не здатні повноцінно поживити економічні процеси в середині країни.

Механізм інвестування в ОВДП є привабливим як для вітчизняних, так і для іноземних компаній, так як відповідно до пункту

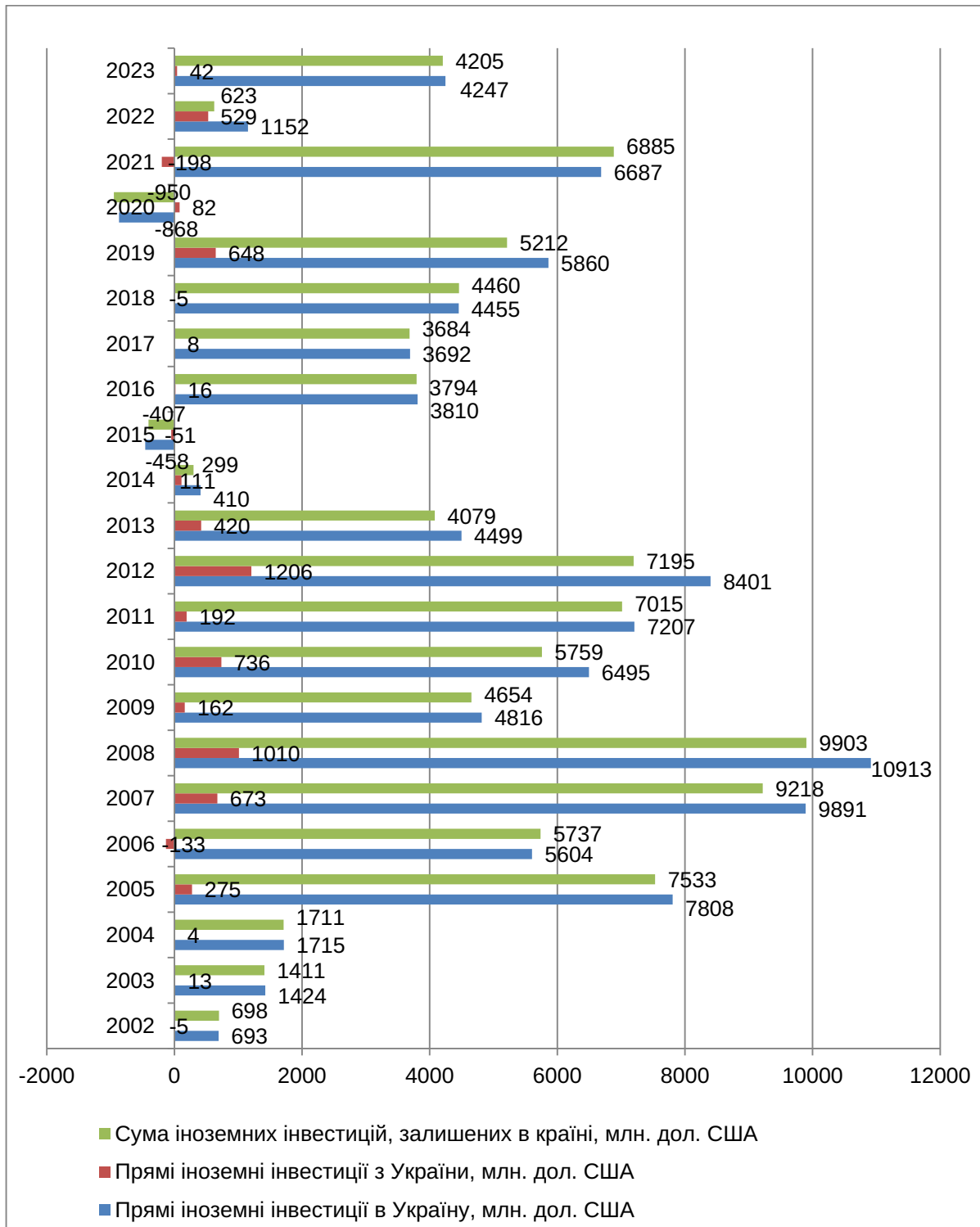

Рис. 2. Динаміка надходжень, вибуття та залишків прямих іноземних інвестицій в Україні за 2002–2023 рр., млн. дол. США

Джерело: розроблено автором на основі [15]

165.1 статті 165 Податкового кодексу України, доходи одержані у якості інвестицій в ОВДП не оподатковуються, що є поширеною практикою формування сприятливого інвестиційного клімату в країні [12]. Осьмак Д. І. та Кушал І. М.

виділяють наступні податкові інструменти для стимулювання інвестиційної діяльності в країні: пільги на реінвестування, інвестиційні надбавки, податковий кредит, звільнення від сплати податків, податкові канікули, спеці-

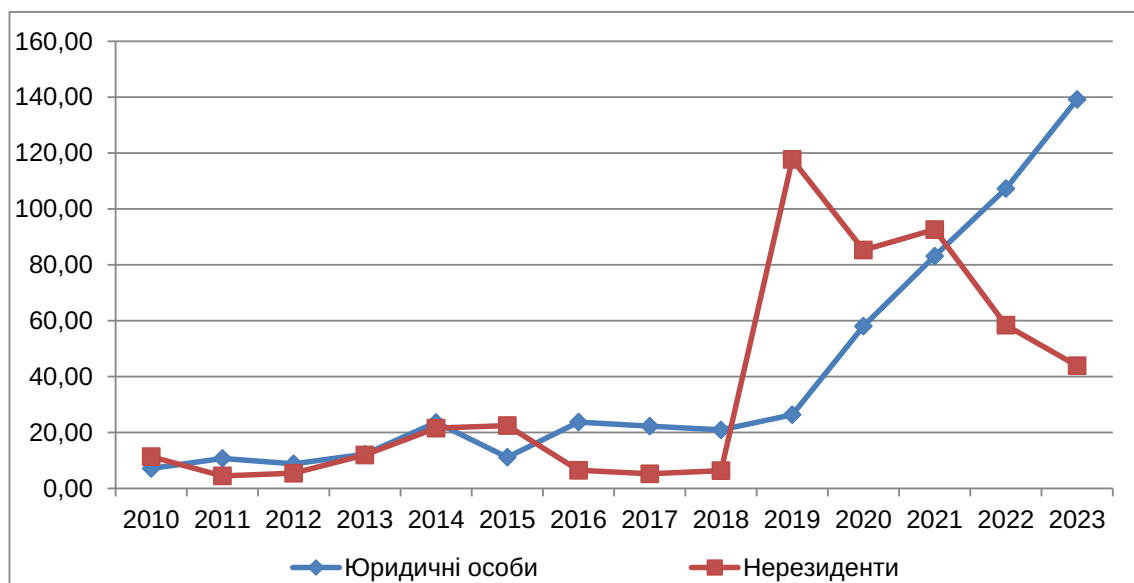

Рис. 3. Динаміка інвестицій в облігації внутрішньої державної позики, які знаходяться в обігу за номінально-амортизаційною вартістю серед нерезидентів та юридичних осіб резидентів з 2010 по 2023 рр. млрд. грн.

Джерело: розроблено автором на основі [11]

альні інвестиційні резерви [7, с. 37]. Таким чином, враховуючи сучасне податкове законодавство інвестування в ОВДП є значно вигідніше, ніж вкладати кошти в банківські депозитні заощадження.

Мединська Т. В. та Боднарюк І. Л., наголошують на низькому рівні ризику інвестицій в ОВДП, бо держава гарантує повернення виплат, ще однією перевагою, на думку авторів є відсутність процедури щодо підтвердження доходів для подібного роду інвестицій [10, с. 51-52]. Як наслідок, подібне явище виступає потенційним інструментом з легалізації незаконно одержаних доходів.

Лебедка В. С. та Кисільва І. Ю. у своїй статті наголошують на необхідності створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні для залучення зовнішніх інвесторів через механізми фінансово-кредитної системи держави, звертаючи увагу на недосконалість банківської системи через невиконання основної функції – фінансування національної економіки [8, с. 562]. Подібне явище макроекономічного середовища обумовлено тим, що банкам вигідніше безпечно інвестувати в ОВДП ніж видавати кредити клієнтам, ризик неповернення яких, у сучасних умовах, є доволі високим.

Як результат, на макроекономічному рівні національної економіки спостерігається перевагування ОВДП над іншими інвестиціями (приватними) представленими на фондо-

вому ринку, що сповільнює обсяги інвестицій в цінні папери нефінансового сектору. На думку Майорової Т. В., поточний стан функціонування ринку державних цінних паперів в Україні негативно впливає на фінансування реального сектору економіки (АПК, транспорт, зв'язок, туризм і т.д.) [9, с. 240–241].

Облік, оцінка та відображення у звітності підприємства інформації про фінансові інвестиції ускладнено особливостями організаційно-правової форми та способом формування капіталу підприємства [3, с. 15]. З метою подальшого дослідження питання обліку та аналізу управління фінансовими інвестиціями та їх економічної суті на прикладі конкретних суб'єктів господарювання необхідно дослідити галузеву спрямованість іноземних інвестицій залучених через боргові фінансові інструменти та інструменти участі в капіталі (рис. 4). Подібне дослідження дасть змогу сформувати аналітичну базу розподілу обсягів інвестицій за галузеву спрямованістю, що сприятиме подальшому дослідженню обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими інвестиціями на прикладі конкретних суб'єктів господарювання.

За даними рис. 4 видно, що найбільша частка залишків прямих інвестицій в Україну залучених через фінансові інструменти участі в капіталі та боргові фінансові інструменти у період 2019–2023 років в обсязі від 39% до 44% їх загальної кількості припадає

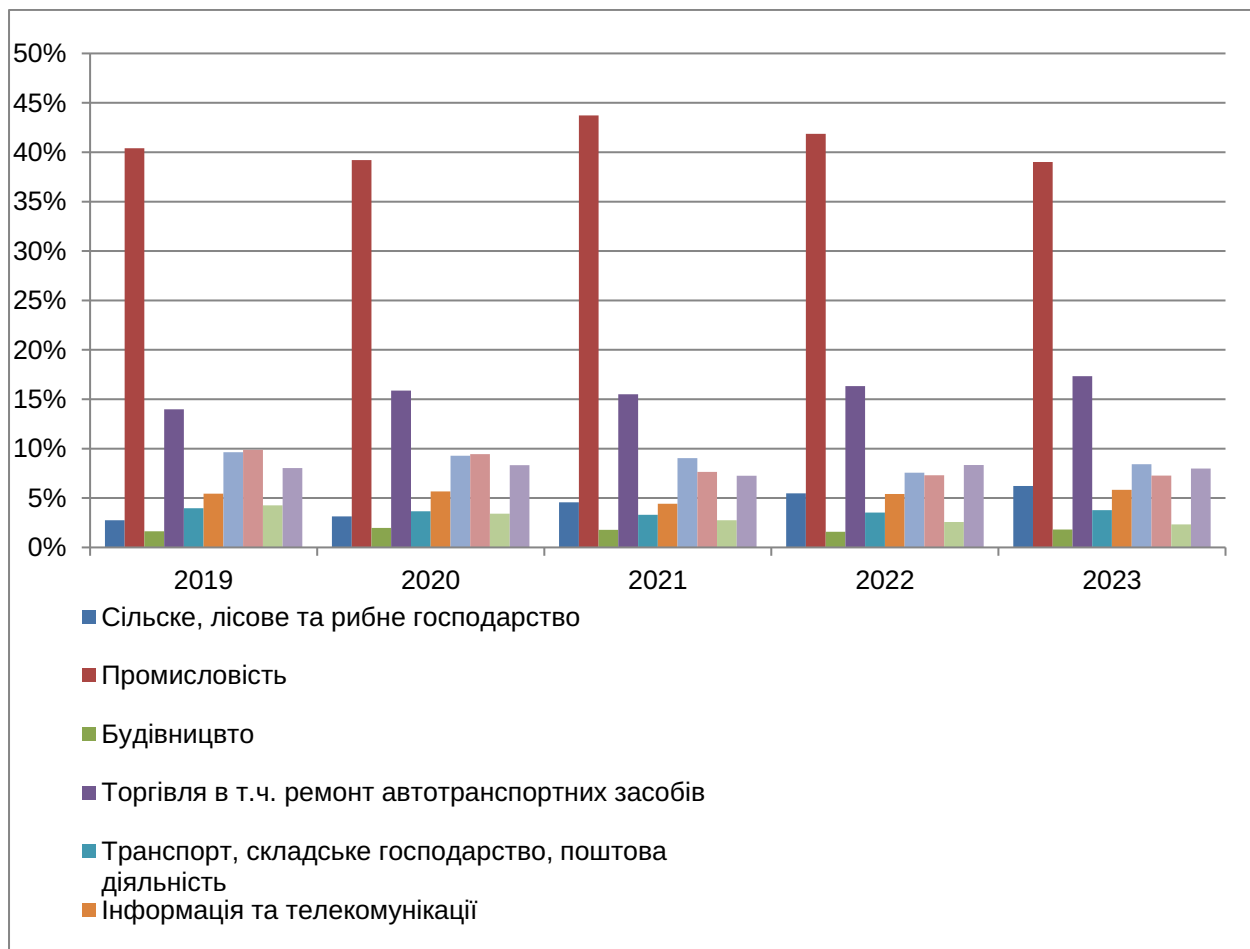

Рис. 4. Динаміка залишків прямих інвестицій в Україні за галузевою спрямованістю за 2019 – 2023 рр., залучених через фінансові інструменти участі в капіталі та боргові фінансові інструменти, %

Джерело: розроблено автором на основі [17]

на сектор промисловості, що станом на кінець 2023 фінансового року еквівалентно сумі 21 433 млн. дол. США, другою за обсягами інвестицій галуззю є торгівля (в т. ч. ремонт автотранспортних засобів) на яку протягом аналізованого періоду припадає в загальній чисельності від 15% до 17%, що станом на кінець 2023 року еквівалентно сумі інвестицій в 9 525,6 млн. дол. США. Решта галузей не перевищують 10% в загальній структурі прямих інвестицій в Україну та сумарно складають менше 50% у загальній структурі, на яку припадає 23 992 млн. дол. США.

Країни з економікою що розвивається, до яких відноситься Україна, відрізняються від розвинутих країн ресурсним забезпеченням, їм характерна: зношеність основних фондів, низький рівень конкурентоспроможності національної продукції, відсутність стабільного економічного розвитку. Переваги іноземних інвестицій для країн що розвиваються

полягають у створенні нових робочих місць, інтенсифікація підприємницької діяльності, відкритті нових економічних ринків. Описані переваги здатні забезпечити зростання національного багатства та підвищити рівень життя в країні. Фінансові інвестиції які заходять в Україну у вигляді прямих чи портфельних інвестицій здатні в подальшому трансформуватись в капітальні та інтелектуальні. Динаміка залишків прямих інвестицій в Україну залучених через фінансові інструменти участі в капіталі та боргові фінансові інструменти в розрізі країн світу за 2019–2023 рр. представлена на рис. 5.

Частка залишку прямих інвестицій в Україні яка припадає на країни ЄС серед усіх країн світу на кінець 2023 року складає 75%, що еквівалентно сумі 41 159,8 млн. дол. США. з загальної суми іноземних інвестицій в 54 950,8 млн. дол. США. За даними рис. 5. видно, що у період з 2019 по 2023 роки най-

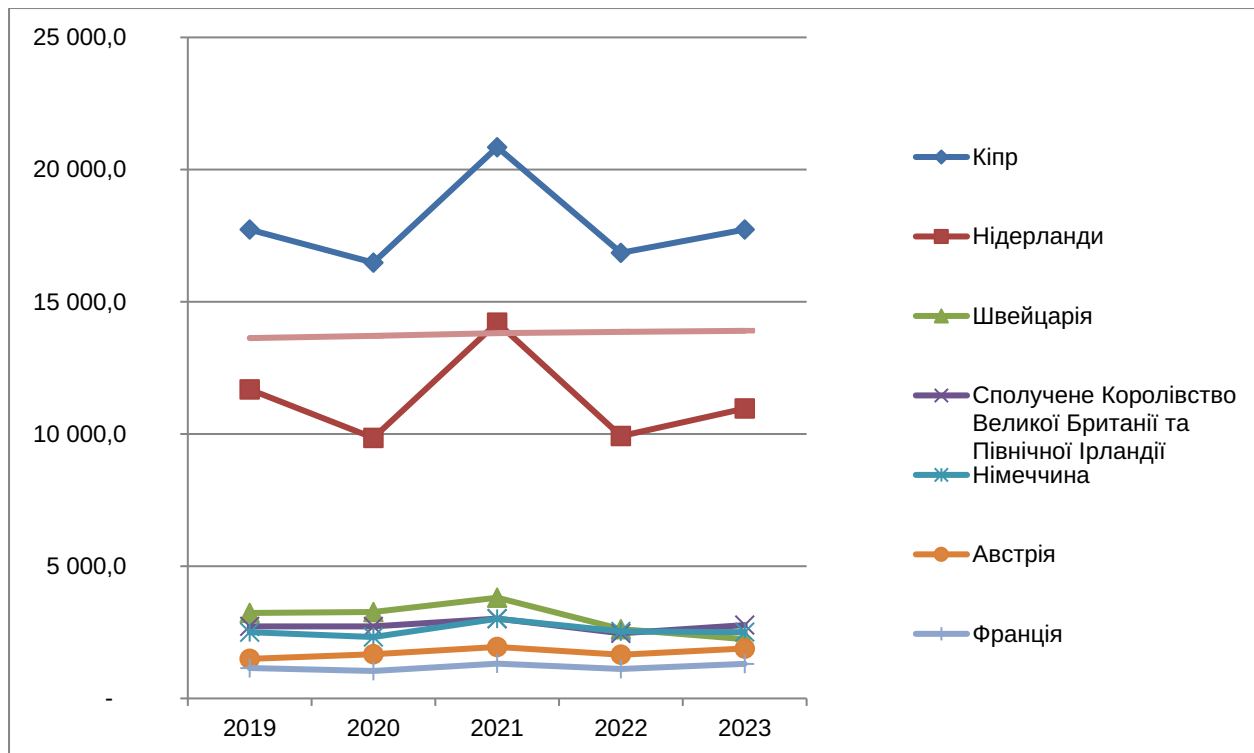

Рис. 5. Динаміка залишків прямих інвестицій в Україну в розрізі країн світу за 2019–2023 рр., залучених через фінансові інструменти участі в капіталі та боргові фінансові інструменти, млн. дол. США

Джерело: розроблено автором на основі [17]

більше залишків прямих інвестицій в Україну залучених через інструменти участі в капіталі та боргові інструменти припадає на Кіпр та Нідерланди і станом на кінець 2023 року вони перевищують 17 732 та 10 965 млн. дол. США, відповідно. Таке явище обумовлено лояльністю податкової системи цих країн з наявністю відповідних податкових пільг, обсяг яких безпосередньо залежить від економічного розвитку держави [2, с. 150]. Наявність сприятливого економічного середовища в деяких країнах світу стимулює суб'єктів господарювання реєструватись в юрисдикції офшорних зон, що сприяє зменшенню податкового навантаження в тому числі на інвестиційну діяльність.

Висновки. За результатами проведеного дослідження можна дійти висновку, що незважаючи на важку макроекономічну ситуацію в національну економіку продовжують надходити значні суми фінансових інвестицій як внутрішніх (від резидентів країни), так і зовнішніх (іноземних).

Через використання механізму ОВДП в державному бюджеті на кінець 2023 фінансового року знаходиться 3,67 млрд. дол. США.

внутрішніх інвестицій юридичних осіб, а також 1,16 млрд. дол. США. іноземних інвестицій від нерезидентів.

На кінець 2023 фінансового року загальна сума залишків прямих інвестицій залучених через боргові фінансові інструменти та фінансові інструменти власного капіталу складає 54 млрд. дол. США. За галузевою спрямованістю понад 50% прямих іноземних інвестицій припадає на промисловість та торгівлю (в т. ч. ремонт автотранспортних засобів). Серед суб'єктів інвестування домінують країни Європейського Союзу, що обумовлено інтеграцією національної економіки в економічну зону ЄС. Основна суми іноземних інвестицій припадає на такі країни, як: Кіпр та Нідерланди, що обумовлено сприятливим податковим кліматом в цих країнах.

З метою формування обліково-аналітичної інформації для зовнішніх та внутрішніх користувачів подальші дослідження будуть зосереджені на класифікаційних ознаках фінансових інвестицій їх обліку, оцінці, аналізу, а також відображення інформації у фінансовій та нефінансовій звітності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Alves C. Fictitious capital, the credit system, and the particular case of government bonds in Marx. *New Political Economy*. 2023. С. 398–415. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13563467.2022.2130221> (дата звернення 15.02.2025).
2. Behzod J., Aslbek O. The role of tax benefits in socio-economic development. *Central Asian journal of innovations on tourism management and finance*. 2023. С. 149–152. URL: <https://is.gd/RlbSNI> (дата звернення 15.02.2025).
3. Бондар М. І. Проблеми оцінки та обліку фінансових інвестицій. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах глобалізаційних змін : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ : КНЕУ*. 2022. С. 15–17. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/94c59edb-d7ef-4768-addd-62d2ac612348/content> (дата звернення 15.02.2025).
4. Бурлан С. А., Данілова Г. О. Фінансові інвестиції: обліковий аспект. *ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО*. 2023. № 56. DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-40> (дата звернення 15.02.2025).
5. Ганзюк С. М., Драй О. О. Загрози фінансовій безпеці України. *Modern Economics*. 2023. № 38. С. 28–33. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/38-2023/hanziuk.pdf> (дата звернення 15.02.2025).
6. Житар М. О., Белін В. С., Оліщук О. Г. Активізація ринку облігацій внутрішньої державної позики як інструменти впливу на економіку України. *Економічна наука*. 2020. № 12. С. 67–71. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2020/14.pdf (дата звернення 15.02.2025).
7. Кушал І. М., Осьмак Д. І. Зарубіжний досвід стимулювання інвестиційної діяльності підприємств. *Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2023. № 4. С. 36–40. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-36-40> (дата звернення 15.02.2025).
8. Лебедка В. С., Кисільва І. Ю. Аналіз кредитно-інвестиційної діяльності банку. *СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ*. 2018. № 6. С. 559–563. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2096/1/Lebedka.pdf> (дата звернення 15.02.2025).
9. Майорова Т. В. Дисбаланси на вітчизняному фондовому ринку та їх вплив на інвестиційний клімат в Україні. 2017. С. 240–243. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197276106.pdf> (дата звернення 15.02.2025).
10. Мединська Т. В., Боднарюк І. Л. Облігації внутрішньої державної позики як інструмент інвестування в економіку України в умовах війни. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. № 72. С. 48–59. URL: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1342/1265> (дата звернення 15.02.2025).
11. ОВДП, які знаходяться в обігу за номінально-амортизаційною вартістю. *Національний банку України* : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/t-bills> (дата звернення 15.02.2025).
12. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 11.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 15.02.2025).
13. Про Державний бюджет України на 2024 рік : Закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX. Дата оновлення 21.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення 15.02.2025).
14. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Дата оновлення 10.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення 15.02.2025).
15. Прямі іноземні інвестиції в Україну. *Міністерство Фінансів України* : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення 15.02.2025).
16. Ринок облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). *Національний банку України* : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/ovdp> (дата звернення 15.02.2025).
17. Статистика зовнішнього сектору. *Національний банку України* : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> (дата звернення 15.02.2025).

REFERENCES:

1. Alves S. (2023) Fictitious capital, the credit system, and the particular case of government bonds in Marx. *New Political Economy*, pp. 398–415 Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13563467.2022.2130221> (accessed February 15, 2025).
2. Behzod J., Aslbek O. (2023). The role of tax benefits in socio-economic development. *Central Asian journal of innovations on tourism management and finance*, pp. 149–152. Available at: <https://is.gd/RlbSNI> (accessed February 15, 2025).
3. Bondar M. I. (2022). Problemy otsinky ta obliku finansovykh investytsii. *Oblik, analiz, audyt, opodatкування ta finansovyi monitorynh v umovakh hlobalizatsiinykh zmin : zb. materialiv VIII Mizhnar. nauk.-prakt. conf. –*

Kyiv : KNEU, pp. 15–17. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/94c59edb-d7ef-4768-addd-62d2ac612348/content> (accessed February 15, 2025).

4. Burlan S. A., Danilova H. O. (2023). Finansovi investytsii: oblikovyi aspekt. *EKONOMIKA TA SUSPILSTVO*, vol. 56. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-40> (accessed February 15, 2025).

5. Hanzhiuk S. M., Drai O. O. (2023). Zahrozy finansovii bezpetsi Ukrainy. *Modern Economics*, vol. 38, pp. 28–33. Available at: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/38-2023/hanziuk.pdf> (accessed February 15, 2025).

6. Zhytar M. O., Bielin V. S., Olishchuk O. H. (2020) Aktyvizatsiia rynku oblihotsii vnutrishnoi derzhavnoi pozyky yak instrumenty vplyvu na ekonomiku Ukrainy. *Ekonomichna nauka*, vol. 12, pp. 67–71. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2020/14.pdf (accessed February 15, 2025).

7. Kushal I. M., Osmak D. I. (2023) Zarubizhnyi dosvid stymuliuвання investytsiinoi diialnosti pidpriemstv. *Visnyk skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, vol. 4, pp. 36–40. Available at: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2023-280-4-36-40> (accessed February 15, 2025).

8. Lebedka V. S., Kysilva I. Yu. (2018) Analiz kredytno-investytsiinoi diialnosti banku. *SKHIDNA YEVIROPA: EKONOMIKA, BIZNES TA UPRAVLINNA*, vol. 6, pp. 559–563. Available at: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2096/1/Lebedka.pdf> (accessed February 15, 2025).

9. Maiorova T. V. (2017) Dysbalansy na vitchyznianomu fondovomu rynku ta yikh vplyv na investytsiinyi klimat v Ukraini. P. 240–243. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/197276106.pdf> (accessed February 15, 2025).

10. Medynska T. V., Bodnariuk I. L. (2023) Oblihotsii vnutrishnoi derzhavnoi pozyky yak instrument investuvannya v ekonomiku Ukrainy v umovakh viiny. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, vol. 72, pp. 48–59. Available at: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1342/1265> (accessed February 15, 2025).

11. OVDP, yaki znakhodiatsia v obihu za nominalno-amortyzatsiinoiu vartistiu. *Natsionalnyi banku Ukrainy : veb-sait*. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/t-bills> (accessed February 15, 2025).

12. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. Data onovlennia 11.12.2024. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed February 15, 2025).

13. Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2024 rik : Zakon Ukrainy vid 09.11.2023 r. № 3460-IX. Data onovlennia 21.09.2024. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (accessed February 15, 2025).

14. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.09.1991 r. № 1560-XII. Data onovlennia 10.10.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (accessed February 15, 2025).

15. Priami inozemni investytsii v Ukrainu. Ministerstvo Finansiv Ukrainy : veb-sait. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (accessed February 15, 2025).

16. Rynok oblihotsii vnutrishnoi derzhavnoi pozyky (OVDP). Natsionalnyi banku Ukrainy : veb-sait. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/ovdp> (accessed February 15, 2025).

17. Statystyka zovnishnoho sektoru. Natsionalnyi banku Ukrainy : veb-sait. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> (accessed February 15, 2025).